

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyilte-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mérsékelt ellenzék megyénkben.

elsőházi ellenzékkel történt koalíciója után a mérsékelt ellenzék a választásokra az egész országban agresszív lépéseket készült tenni. Mindenütt a szervezkedés szükségességét hangoztatják, és vezérférfiai némely megyében és választókerületben máris hirdetik országmentő és népüdvözítő politikájukat. De amint a hontme-
gyei, ipolysági választás tanúsítja, nem igen találunk hívókra; a magyar nép, mint politikailag iskolázott nép, nem igen hisz hangzatos szavaknak, és nem bízik olyan ígéretekben, melyeknek valóságát, az országnak politikai helyzeténél fogva, lehetetlennek ismerté fel. A magyar nép a reápolitikát kívánja. Nem elegendő rámutatnunk állítólag zilált pénzügyi viszonyainkra, a kereskedelem és ipar pangására, agrár viszonyaink elhagyatottságára, a bel- és igazságügyi politika képzelt hibáira, a zágrábi zavargásokra és az antiszemita mozgalmakra; hibáztatni a vámszerződést és a bankkegyezményt. A magyar nép ismerni akarja azon eszközöket, melyekkel egy párt, amely a kormányra aspirál, képes leendő pénzügyi viszonyainkat javítani; ismerni akarja a módot, mellyel a nép adóképeségét emelni, kereskedelmünk és iparunk felvirágzását előmozdítani fogja; tudni akarja, mikép fogja terményeinket és iparcik-
keinket a külföldiekkel szemben versenyképesé tenni, mikép fogja a horvát ultrákat magyar hazafiakká nevelni; Istóczyt rögeszméiből kigyógyítani, és Verhovayt békeszerető állampolgárrá idomítani.

A negatív a politikai életben még nem ad jogcímet a kormányképesre; egy kormányképes párttól aktiv politikát kívánunk. Meg kell ismertetni a néppel azon nagyhorderejű eszméket, melyekkel az országnak, a nemzetnek új politikai aerát kívánunk nyitni; inagurálni oly politikát, mely meggyőzi a nemzetet, hogy szebb jövőnek néz elébe. Biztosítani és rámutatni kell azon célhoz vezető eszközökre, melyek a nemzet közigazgatási önállóságát előmozdítják; elősorolni azon reformokat, melyek keresztülvitelét célul tűzték ki, s melyek hivat-
vák a közigazgatás terén úgy, mint az igazsági állapotokban új, korszakot alkotó lendületet előidézni. Tovább tartoznak kimutatni, hogy lehetséges leendő a viszonyokkal és politikai tényezőkkel számolva, az államháztartásban az egyensúlyt helyreállítani, a közigazgatási önállóság sarkfeltételeit — az önálló vámterületet és nemzeti bankot — biztosítani, vagy adatokkal kimutatni, vajjon ez utóbbiak kieszközlése után elég erősnek tartja-e gazdasági viszonyainkat, hogy a szomszéd országokkal és népekkel elkerülhetlen gazdasági harcban meg nem bukunk.

Ezek nagyjában azon vezéreszmék, melyek felől a nemzet, egy párttal szemben, a mely a kormányra aspirál, tisztában akar lenni. Ma már minden higgadt gondolkodású polgár tudja, hogy Magyarországon, már ethnografiai helyzeténél fogva is, Bentham hasznossági politikája az egyedüli lehetséges. Ezen politikát tartotta szem előtt Deák Ferenc, midőn az 1867-iki közjogi állapotot teremtette, és ezen politika volt irányadó midőn a vámszerződés és bank-
kegyezmény kötött.

Ezen politika vezérli kormányainkat, és csak ezen politika vezérelhetné a mérsékelt ellenzék is, ha kormányra jutna. Azért megyénkben a mérsékelt ellenzéknek nincsen talaja; a Bács-Bodrogh megyei nép higgadt gondolkodású, munkás és számító nép; nemcsak a személyekben, hanem a rendszerben keresi a biztosítékot s nem hajlandó csupán ambíciók és személyek kedvéért kormányát megbuktatni, mely ha kormányzásában nem is volt mindig

szerencsés, de a melynek minden tette hazafiai kötelesség és hazaszeretet sugallata. Azért megyénkben a szervezkedés is pium desiderium fog maradni. Vannak ugyan itt a mérsékelt ellenzéknek hívei, de nincsen hadseregük; hadsereg nélkül pedig csatát vívni, bármily genialisak, bármily tekintélyesek volnának is a vezérek, sikeres eredménnyel nem lehet. A választási konjunkturák tehát a mérsékelt ellenzékre nézve Bács-Bodrogh megyében nem igen kedvezők. Lehet, sőt valószínű, hogy az egyes választókerületben kísérletet fognak tenni és jelöltet állítanak; de bizonyos az, hogy a választási csatát el fogják veszíteni.

Bács-Bodrogh megye közönsége csekély kivétellel, a parlamentáris szabadelvű párt hívei, azon pártnak, melynek támogatása által kormányunk kilenc év óta önzetlenül és erőlyesen — természetesen mindig a politikai helyzettel számolva — az ország érdekeit előmozdítani igyekszik. Ezen pártot és kormányt fogja a köz-
legő választásoknál is támogatni; mert meg van győződve, hogy minden tette és intézkedésénél az államérdek volt irányadó, és mivel semmi sem mutat arra, amely feljogosítaná tiszta és nemes intencióit kétségbe vonni. A mérsékelt ellenzék által ígért problematikus jövőért Bács-Bodrogh megye higgadt gondolkodású és munkás népe, nem fogja azon biztos jelent fel-
áldozni, mely ugyan nem a legvirágzóbb; de az ország politikai helyzeténél fogva nem lehet más, mint amilyen

Dr. Schuller Simon.

A budapesti országos kiállítás és délszlávaink.

A budapesti lapok nemrég azon hírt hozták, hogy több mint ezer aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be a szláv iparosok és földművelők az eszéki ipar- és kereskedelmi kamarához, a melyben kérték volna e kamarát, hogy intézkedjen, miszerint Szlavonia és Szerém ezen kiállításon gazdagon legyen képviselve.

Ezen hírt most az eszéki, rumai, vukovári és zimonyi lapok megcáfolták.

Különösen a zimonyi „Wochenblatt“ kikel ezen hír ellen és határozottan valótlannak mondja, állítván, hogy ezen kérvény beadása a budapesti lapok fantáziájából ered s hogy a szláv honi és szerémségi iparosok és földművelők semmi éltelt nem adtak arra nézve, hogy következtetni lehetne, miszerint ezen részvétel oly nagyon óhajtanak. Igaz, hogy szerinte boszajtott felhívásokat és részvételre őket felszólították, de nem tudnak egyetlen egy személyt sem, ki hajlandó lenne a budapesti országos kiállításon részt venni. Természetesen ebből majd az illető körök azt következtetik, hogy Szlavoniában és Szerémségben haladásra való szellem nincsen. De ez ily kiállítások nem egyebek, mint egy oly színház, melyben hasznosat tanulni nem lehet, hanem a hiúság méltó táplálékot kap.

Az eszéki „Drau“ a budapesti országos kiállítást azért nem kívánja pártolni, mivel már előre hirdett lármájából és dicsekvéseiből azt venni ki, hogy ezen kiállításnak célja nem más, mint a szegényebb, az iparban kevésbé fejlődött népeket lealázní. Kiállítók, a kik nem képesek kiállított tárgyaikat arany paszománttal, trikolorokkal gazdagon felcícomázni, ezen kiállításon megfigyelésre sem fognak méltatni és kiállított tárgyaikat a „jary“ csak úgy felülről lefelé fogja nézni. Továbbá az ily kiállítások nem-e szolgálhatnak arra, hogy az egyes iparos — saját pénzzel nem rendelkezvén — pénzt kölcsönöz, hogy csak a helypénzeket, napi- stb. díjjakat fedezhesse. Hány szorgalmas, iparkodó iparos ment az ily haszon nélküli kiállítások által tönkre. Tovább azok a „jurorok“ mily emberek, egy sem szakember, hanem holmi iparkamarás igazgató, titkár s más hátramozdító. Nem-e volt elég megszegényítő testvéreinkre, midőn látták, hogy a bécsi világtárlaton mily lenézőleg bántak velük s mily kevéssé becsülték kiállított tárgyaikat. Nem-e tett helyesen Szerbbon, hogy a bécsi világtárlaton nem vett részt. Általános divat a majmozás. Budapest látta, mily fényesen sikerült a bécsi kiállítás, csakhamar sietett tenni valami hasonlót. Különösen a volt határőrvidék iparosai maradjanak otthon, mert ezek sehoggy sincsenek azon színvonalon, a melyiken valamely kiállításon a versenyt kiállani képesek volnának.

Ily hangon beszélnek a többi szláv lapok is. Ebből kivetheti, hogy a szlávok ép oly érdeműs, jó patrioták mint a horvátok. A mi Magyarországon történik, az ők farkasszemmel nézik, mindenből csapnak akciót, csak hogy minél fényesebben mutathassák meg, mennyire gyűlölik a magyarokat.

Jellasiacs kardja Zágrábból Magyarország felé mutat. Evvel a horvátok azt fejezik ki, hogy ők csakis fegyverrel kívánnak hozzánk bejönni, békeséges módon nem érintkeznek velünk.

Most volna ugyan az idő, a melyikben a horvátok és szlávok fegyverrel bejöhetnének hozzánk. Jöjjenek, harcoljanak velünk, de nem a testvéri harc-
térén, hanem az ipar oltárán. Hozzanak élesebbnél élesebb fegyvereket, vívjanak, harcoljanak és mi, ha meggyőzünk bennünket, pillanatig sem fogunk késlekedni, a diadal babérkoszoruját fejőkre illesztani. Ne hagyják magukat haszontalan, magyarelles lapok és firkálók által visszariasztani.

Ami pedig a volt határőrvidéket illeti, miért félnek oly nagyon most egyszerre a granicsárok, — hisz még 3 évvel ezelőtt oly büszkén énekeltek Jellasiacs nótáját, melynek vége így szól:

„Graničari pucaju,
A madjari štucaju.“

Jöjjenek az iparos-harc térre, ott őket szívesen fogadják, ellenben izgágaságaikat, fészkelődéseiket nevetjük és megvetjük.

Hirek.

Kiállítási értesítő. A zombori kiállítási területéről beérkezett bejelentési iver bekielűési sorrendben: 1. Michelsz füvrek. Priglevica-Szt-Iván. Különféle kender. Az üzlet fenáll 1840 óta. foglalkoztat 40 embert. A nyers anyag beszerzettetik Közép- és Alsó-Bácskában. A termények eladatnak Magyarországon, Ausztriában és Németországban. Kitüntetésekert nyert Londonban, Bécsben és Szabadkán rendezett kiállításokon. 2. Jakobb József. Bresztovác. Mézszóró gép; lapozó méhkaptár; többféle méz. 3. Bácsmegeyi méhészegylet. Bresztovác. Méhkaptár; mézpergető, anyanevelő kaptár; két méhészsipka; keretemeltyű; méhészkés; léphorog; füstülő gép; rajfogó; közfallemezek; készülek a közfalak ragasztásához; etető keret; méhészeti szakkönyvek; egy kiló mesterséges közfal; méhlesepró teknyő; különféle méz. 4. Fülöp János szijgyártó. Kula. Két lóra való szerszám. Az üzlet fenáll 1879 óta. 5. Kovácscevic Tivadar, szabó. Kula. Egy magyar férfi öltöny. Az üzlet fenáll 1864 óta. A bejelentett tárgy értéke: 15 frt. 6. Leszkovác János, cipész. Kula. Lábbeliek. Az üzlet fenáll 1872 óta. Fűzőgéppel dolgozik. 7. Nierit Béla, gyógyszerész. Kula. Gyógyszerészeti könyvvitel; gyógyszerészeti útmutató táblázatok; magyar gyógyszerkönyv; Kula egészségügyi viszonyai gyógyszerészeti statisztikai adatok alapján; meteorologiai, növénytani, lebeszeti és egészségügyi megfigyelések, helyrajzi térképekkel; Kulán beszerezhető gyógyszerészeti nyersárak üvegedényekben; néhány gyógyszerészeti készítmény. 8. Berkovics Márk, könyvnyomdász. Kula. „Te lecska“ című hetilap, közigazgatási nyomtatványok. Az üzlet fenáll 1882 óta. 9. Rósz Fülöp, szabó. Kula. Egy fekete férfi öltöny; egy közönséges szövet öltöny. Az üzlet fenáll 1882 óta. 10. Róth Ádám. Kula. Gazdasági tűzifecskendő. Az üzlet fenáll 1877 óta. A bejelentett tárgy értéke: 200 frt. 11. Szauer Gábor, kalapos. Kula. Finom nyűlszőr kalapok. Az üzlet fenáll 1879 óta. Varrógéppel dolgozik. A bejelentett tárgyak értéke: 200 frt. 12. Szalay Julia. Kula. Női kézimunkák. 13. Bognár Irma és Berta. Kula. Oltárterítő. 14. Puhallak Amália. Kula. Női kézimunkák 15. Fejes István, cipész. Kula. Hat pár különféle cipő. Talpszél körülmetsző kés, a kiállítónak európai szabadalmat nyert találmánya. A bejelentett tárgyak értéke: 36 frt. Az üzlet 1876 óta áll fenn. 1876-ban az országos iparegylet által bronz éremmel lett kiüntetve. 16. Volf Bernát, szabó. Kula. Egy teljes uri szalonöltöny; egy teljes utcai uri öltöny; egy teljes szakkó öltöny. A bejelentett tárgyak értéke: 105 frt. Az üzlet hat varrógéppel dolgozik és 1851 óta áll fenn. Az 1875-iki ujvidéki iparkiállításán ezüst érmet nyert. 17. Makk Krisztina. Bresztovác. Női kézimunkák. Érték: 20 frt. 18. Stumpfögger Mária. Bresztovác. Női kézimunkák. Érték: 20 frt. 19. Faith Jakob. Bresztovác. Nyers kender; többféle gerebenezett kender. Érték: 45 frt. 20. Oberländer Fülöp és

több gazda Ujverbász Tiszta buza, zab, tengeti. Érték: 15 frt. 21. Szeidl Nándor. Ujverbász. Ecetessencia és hasonló gyártmányok. Érték: 20 frt. 22. Szeidl Lipót. Ujverbász. Gerebene zett kender, többféle használatra. Érték: 500 frt. Az üzlet 1848 óta áll fenn. 23. Schuch Antal. Ujverbász. Sodrony-kötél gyártmány; kender-kötél gyártmányok. Érték: 500 frt. Az üzlet fenáll 1881 óta. 25. Theisz Frigyes. Ujverbász. Gépszijak; lószerszámok. Érték: 400 frt. Az üzlet 1866 óta áll fenn. Kitüntetései: az 1875-iki ujvidéki iparképzésen ezüst érem; a szegedi kiállításon bronz érem. 26. Staudt Lajos, műtakács. Cservenka Asztalterítők, szalvéták, törülközők. Érték: 44 frt. 27. Kaposi József, cipész. Cservenka. Különböző cipők. Érték: 28 frt. 28. Schwerer Béla. Filipova. Lépesmész, szinmez, lépesbor. 29. Schmidt János, műtakács. Bezdán. Asztalterítők, szalvéták, törülközők, kredenctakarók, különféle minta szerint. Érték: 600 frt. Az üzlet 1880. óta áll fenn. 30. Raichl Nándor. Apatin. Kosárhátó munkák, élő és hámozott tűzveszők. Érték: 600 frt. Az üzlet 75 családot foglalkoztat; az árúk Londonban, Svájcban, Szerbia-, Bulgária- és Romániában adatnak el. Az üzlet 1880 óta áll fenn. 31. Ertl Lőrinc. Hódságh. Cipők. Érték: 20 frt. 32. Willmann Máttyás. Hódságh. Kötélgyártó munkák. Érték: 200 frt. Az üzlet 1873. óta áll fenn. 33. Ertl Ferenc, timár. Hódságh. Különböző kidolgozott bőrök. Érték: 75 frt. Az üzlet 1869. óta áll fenn. 34. Lesediczy Lőrinc. Hódságh. Különböző kalapok. Érték: 50 frt. Az üzlet 1881 óta áll fenn. 35. Mauz Antal. Hódságh. Szalon kabát. Érték: 40 frt. 36. Schwendtner Jakab. Hódságh. Egy paraszt öltözet hódsághi divat szerint. Érték: 40 frt. 37. Schwendtner Jakab. Hódságh. Egy új művű szobaajtó lakat kulccsal. Érték: 10 frt. 38. Wittner Mihály. Hódságh. Különmű kaptakák. Érték: 5 frt. 39. Neurath József. Hódságh. Különböző cipők. Érték: 30 frt. 40. Werner testvérek. Hódságh. Három pár német csizma. Érték: 22 frt. 41. Tuffner János. Hódságh. Vaseke kocsi. Érték: 26 frt. 42. Wischt István. Hódságh. Különböző kalapok. Érték: 100 frt. 43. Schwerer János. Hódságh. Egy teljesen felszerelt lószerszám. Érték: 45 frt. 44. Ertl testvérek és Schwerer. Hódságh. Lisztminták szekrény. Értéke mindkettőnek: 200 frt. Az üzlet 1877. óta áll fenn és 16 lőerejű géppel dolgozik. 45. Ertl Jakab. Hódságh. Kender. Érték: 5 frt. 46. Ilj. Trischler Xav. Ferenc. Hódságh. Buza és zab. Érték: 5 frt. 47. Geszler Lőrinc. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 48. Mink József. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 49. Mink Lőrinc. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 50. Schneider József. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 51. Märweiler Antal. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 52. May Bálint. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 53. Mathesz Mihály. Hódságh. Buza és kender. Érték: 5 frt. 54. Ertl József. Hódságh. Buza és zab. Érték: 5 frt. 55. Pollacher Keresztély. Buza és kender. Érték: 5 frt. 56. Schneider Mihály. Buza és kender. Érték: 5 frt. 57. Sztanó Ferenc, asztalos. Zombor. Egy kapu, egy Drumond szekrény, egy mosdó szekrény tükörrel. Érték: 580 frt. Az üzlet 1866. óta áll fenn. Kitüntetései: arany és ezüst érem, az 1874-iki apatini iparképzésen. 58. Mayer Frigyes, hangszerszám. Zombor. Tizenkét darab fuvó hangszer. Érték: 360 frt. Az üzlet 1864. óta áll fenn. Kitüntetései: ezüst érem és dicséret oklevél az 1875-iki ujvidéki iparképzésen. 59. Szalay Károly, műtakács. Zombor. Vízmentes, befelől nyíló ablak négy szárnnyal és redőnnyel. Érték: 54 frt. Az üzlet 1863. óta áll fenn. 60. Hájosevics András, késes. Zombor. Különböző zsebkések és evőeszközök. Az üzlet 1876 óta áll fenn. Kitüntetései: Nagy bronzérem az 1879-ik évi székesfehérvári országos kiállításon, dicséret oklevél az országos iparregységtől 1879. (Folytatása következik). Dr. Margalits Ede, kerületi titkár.

Szabadkán főkapitányára nagy lelkesedés mellett megválasztott, illetve egyhangulag kikiáltott Petrovics György az időszertinti helyettes főkapitány.

A vasutak gazdasági jelentőségéről a mérnök-és építészegylet vasúti szakosztályában a napokban Ambrózy Béla min. osztálytanácsos igen érdekes felolvasást tartott. Az érkező matematikai alapon taglalva tárgyát, egyszerű geometriai ábrához jutott, mely a közutak és vasutak közti viszonyt tüntette elő, gazdasági szempontból. Az ebből levezetett egyenletek és a vasúti statisztika módot nyújtanak, hogy a kettős egymással minden tekintetben összehasonlítható és mintegy visszafelé következtetés útján megmondhassuk: mily nagy közúti forgalmi terület, mekkora szállítási tömeg és mily szállítási díjösszeg felel meg a jelenlegi vasúti forgalmi területnek, tömegnek és szállítási díjnak és mi azzal szemközt a vasutakból eredő közgazdasági haszon. Egyenletei alapján végül kiszámítja a hazai vasuthálózatból eredő közgazdasági hasznot. Ez 1880-ban 68 millió frt volt. Levonva ebből a vasutak tökékmát követelését, a tiszta nemzetgazdasági haszon 23 millió frt. Hozzászámítva a postai in-

gyenszállításból eredő hasznot és a szállítási adó címen befolyó összeget, értekező fentartja három évvel ezelőtől tartott előadásában foglalt államalítását, hogy a vasutainkból eredő gazdasági haszon felülmúlja az államháztartás által hozott áldozatot, habár ez adó alakjában nem térül is meg. Az előadás végétével a nagyszámú hallgatóság az előadót élénken megéljenzte s egyúttal elhatározta, hogy az előadás az egyesület közlönyében egész terjedelmében közzététesse.

Bacsban március hó 24-én est 9 órakor egy perig tartó földrengés volt.

Obrovac. Mult hó 26-án elhunyt Nityin Áron megyebizottsági tag helyett, köztisztviselőben álló Szauder István obrováci plébános egyhangulag választott meg.

Szabadkának szerb színésze lesz e hóban. A színházat 26 előadásra engedték át a már más ízben is ott működött újvidéki szerb színház részére.

Titelből irják: F. hó 24-én a „Tiszatoroknál” elsüllyedt Berger és Geiringer bajai cég buza, kukorica és árpával terhelt 1. számú hajója. A gabona Reisz becskeréki gabnakereskedő tulajdonát képezte. Áldozatul emberélet nem esett.

A Ferenc-csatorna részvény-társulat Budapesten április hó 22-én délelőtt 10 órakor tartja 11-ik rendes közgyűlést.

Az 1883. 44. törv. cikk értelmében Baja, Szabadka, Ujvidék, Zenta, Zombor m. kir. postahivatalai feljogosítottak a citált törvényben közzétett közadók és illetékek posta útján való beszedésére.

Bacs-Bodrogh megyében egy országos statisztikusnak kimutatása szerint 100 férfitra 102.9 nő esik. A katonáskodó fiatalok ide beszámítva nincsen.

Doroszlón március hó 24-én este kevéssel 9 óra után — különösen a Moszonga mentén levő házak lakói földrengést éreztek, mely két egymástán következő lökésben nyilvánult; minek következtében a szobákban a butorok, képek és egyéb tárgyak megmozdultak. Ugy látszik a földrengés a Pécs-, Eszék- és Diakovarótt ugyanezen időben tapasztalt földrengéssel összefüggésben volt.

Bogojevói irják: Mohl György, r. k. plébános, rövid fekvő betegség után az Urban elhunyt.

A Csajkas jaras 4-ik öblzetében fekvő és a m. k. közoktatási alap tulajdonát képező 344⁰⁰⁰ hold földet egy évi időtartamra Ranzinger és társai vették bérbe, holdját 3 frt 51 kron.

A Bacs-Bodrogh megyei történelmi társulat alapszabályai a jóváhagyási záradékkal elláttak.

Mint halljuk Szabadkán egy tanügyi lap létrehozásán fáradoznak tanügyférfiaink, mely nemcsak Szabadka, hanem az egész megye tanügyi viszonyait foglalkoztathat. Sok szerencsét hozzá!

Bacsban f. évi március hó 25-én megtartott iskolaszék gyűlés alkalmával az iskolaszék világi elnöküül közfelkiáltással Oltványi György, jegyzőül Stalter Sándor és iskola gondnokul Kubesch István választották meg.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Bacs Bodrogh megye területéhez tartozó Szilbás községben minden hétfőn hetivásár tartassék.

Palicson új étkező terem készítették, a roskatag felszer. pedig végre-valahára lebontatik.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi március hó 27-én 19477. sz. a kelt magas intézvénye folytán a rendőri körözvények az eddigi alakban való szétküldése f. hó 31-től beszünttetetik s azok helyett e naptól a belügyminiszterium rendőri osztályában szerkesztendő „Hivatalos rendőri közlöny” fog kiadni és minden községnek a községjegyzői hivatal címén közvetlenül fog megküldetni. Előzetési árát egy évre példányonként posta díjjal egyetemben 3 frtban állapította meg.

A belügyminiszter rendelettel utasította a pénzügyi hivatalnokokat, hogy mindennemű hivatalos iratokon teljesen és tisztán olvasható névalírást használjanak. — Ezen intézkedés nem volt felesleges.

A honvédség tavaszi fegyvergyakorlatai ápril hó 6-án veszik kezdetüket s 5 héti fognak tartani. Ezen gyakorlatokra behívtak mindazon egyéves önkéntesek is, kik az 1883. XXXV. t. c. alapján helyeztetek át a honvédséghez s a mult év őszén tartott fegyvergyakorlatokról bármilyen okból elmaradtak. Ezek a fegyvergyakorlatok tartama alatt rendezendő tiszti tanfolyamokon részt vehetnek s május hó 5-én vizgára léphetnek.

Szeremből irják: Kreeskovics Pál csantavéri születésű, ki kis gyermek korában szüleiével Rumára költözött, és itt nevelkedett fel, több éven át mint juhász szolgált egy földesurnál. Testvére Rumán katoná. Szülei is Rumán haltak el. Ezek után azt hiszem rumai illetőségű. — Ez a Kreeskovics Pál, mert egy nővel élt 6 éven konkubinátusban Rumán, 14 napra elzárattott és kiéhezettve eltoloncoltatott Csantavérré születési községébe. Láttam ezen embert, de alig birtam végig nézni szenvedését és végig hallgatni panaszait. Számátalan panaszai közt különösen hangoztatta, hogy a legáljasabb módon szidják az ily toloncokat: kutya magyarnak, továbbá átkozzák, hogy „nem bírtok kutyák megélni Magyarországon.” — A kivel élt, Fekete Mária Szabadkán született, de kis gyermek korától azaz 23 éve lakik Rumáa szüleiével. Heten vannak testvérek és ezek közül három a rumai kontingens számára lett állítva a kaonaszághoz. E szegény nyomorult, alig lett férje eltoloncolva, őt is mint valami gonosztevőt kiragadták szülei karjai közül és tömlőbe vetették; még ebbe beleegyezett volna a szegény asszony, de csak arra kérte atyjával együtt kíséretjét, hogy legalább kis leánykáját hagyják atyjánál, mert a gyermek öt éves és félt a szegény anyja, hogy az uti fáradozatok nem bírja kiállani. — A nő beérkezve itélő bírái elé ímés könyörgött gyermekeért; de ezek a bölcs bírák következőleg felelték: „ha nem bírtál kutya megélni Magyarországon, ugy most vidd istentelen kölykedet vissza és dögljétek meg ott a hol született.” Loyaltás ez? Nem, hanem szivtelen állatiasság! Hisz azt hiszem nem vagyunk Nero idejében!? Hát ez igazság!? — Hajmeresztő valódi tényállás; mert láttam a szegény anyát kis szöke fűrtű leánykájával, a midőn könyörgött, hogy tegyenek érte valamit, segítenek sorsán; mert

nem tudja mihez fogjon Szabadkán, nincs ösmerőse, nincs senkije és csak nem koldulhat. Atyjával eltoloncolása előtt nem is engedték beszélni és így egy krajcár nélkül eltoloncolják oda, a hol született ugyan, de a hol senkit sem ösmer. — Mondom láttam ezen szegény nőt a kétségbeesés örvényén állva s könyörögve, hogy segítsenek sorsán! Kis leánykája pedig mellette állva s zokogott és midőn kérdém tőle „hogymi bajod szegény gyermek?” egész remegve mondá ki: hogy „éhes vagyok.” Borzasztó volt azt látni; midőn a gyermeknek enni adtak, — állati mohósággal ette a kenyeret, szegény ártatlan gyermek!

Janovich Gusztáv, a helybeli illetékkiszabási hivatal főnöke, titkári minőségben Besztercebányára helyeztetett át.

Színházi műsor: ma kedden „A szerelmes levél” vigjáték, és „Szenes legény, szenes leány” című vig operette. — Holnap szerdán Jelenfő Jolán jutalomjátékául bérlés 18. számban „A cigány” népszínmű.

Bacsból irják: Biboros érsekünk bőkezűségéből a Stephania árvaház sebesen épül s remélhetőleg ez év folyamán be is lesz fejezve.

Kunbajan Brand Mihály, katolikus hitbuzgalomból szép Szent Háromság szobrot emelget.

Beregi plébánossá, a kincstár, mint fegyver részéről Vidákovics István, ottani lelkes-helyettes mutatott be

Palánka r. k. hitközsége elhatározta, hogy a leány nevelést apácákra bizza.

O-Kanizsan Schmidt sz. Sporni Mária 30 kapa szőlőföldjét zárda-építésre hagyományozta.

Pályázatok. A zombori kir. törvényszéki fogháznál a felügyelői állásra, mellyel 500 frt fizetés és szabad lakás jár, pályázat van hirdetve. A határidő május 10-e. — A zombori kir. adóhivatalnál egy 900 frt fizetéssel és 150 frt lakpénzzel javadalmazott I. osztályú számtisztai állás, továbbá az ó-bec-ei, ujvidéki, bajai és szabadkai kir. adóhivataloknál egy-egy 500 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel javadalmazott III. oszt. számtisztai állás töltendő be. A pályázati határidő április hó 8-ig terjed.

Kendertermelőinknek. Az első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság ajánlatok útján 1500 méter-mázsza magyar nyers kender kíván beszerezni. Az ajánlatokat április hó 7-ének déli 12 órájáig a bécsi üzletgazdasághoz kell benyújtani.

A személyszállító gőzösök menetrendje 1884. évi március hó 20-tól kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre: hétfő, szerda és szombat 10 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-, Orsova és Galatzra: szerda, péntek és vasárnap 8 órakor reggel. Első út márc. 21-én. A mohács pécsi vasút vonatai a gőzösök meneteivel közvetlen összeköttetésben állanak. Bezdán, 1884. március hó 17-én. Az ügynökség.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város tanácsának f. é. 1578. sz. a kiadott végzése folytán a város községével tudatik: hogy Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottságának 23. ex 1884. sz. a kiadott hirdetménye szerint a Nagyméltóságú magyar királyi Belügyminiszterium f. évi január 18-án 1818. szám alatti kegyes rendeletével ezen város közigazgatási bizottságának indokolt javaslata folytán elrendelni méltóztatott, hogy Zombor sz. kir. város területén további intézkedés a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Egyben megjegyzetetik, hogy a vad-szállítás igazolványánál az eladásra vagy szállításra néve azon vadászterület tulajdonosának vagy bérelőjének vagy ezek megbízottjainak az illetékes községi előjáróság által láttamozott bélyegmentes bizonyítványa fog szolgálni, a kítől a vad szerzettetett, és hogy a bizonyítványon vagy szállítólevelen a vad faja, neme és mennyisége is megjelölendő. Kelt Zomborban, 1884. évi március hó 30-án. Czedler János, s. k. rendőrfőkapitány.

Az apatini sörcsarnok helyisége Szabácsy Mihály vendéglőjébe tétetett át, mely is vasárnap március hó 30-án megnyitottat.

Lapszemle.

A „Srbski Narod” 19-ik számában az Ujvidéken megjelenő „B. B. Presse” felett következőket ír:

„Az itteni német lap, a melynek amugy is kevés előfizetője van, már néhány év óta, mióta a becsületes Fuchs Ignác meghalt, a magyarellenes „nagy német” ideának hódol, szerkesztői pedig sohasem tanúsítják a legcsekélyebb hazafiságot sem. Most azonban jónak látják szemtelenségükkel a patriárka Ó Szent-ségét is bemocskolni. — Ezen lapnak a legjellemte-nebb tendenciái vannak. Vakmerő példatlansággal közli most azon kohlományt, hogy a budapesti állampostánál történt 1/4 milliónyi rablást a kormány követte volna el azért, hogy azt választási célokra fordíthassa! Ezen undok kohlományt ugyan legelőször is ezen lap-ból olvastuk! — E mellett hátha a szerb egyházi hierarchia vagy tán maga a patriárka Ó Szent-sége egy nyomdát sajátjából alapítana! Mi volnánk az elsők, kik lapunkat ily intézetben nyomtatnánk; mert így mint most, saját szorgalmunkkal és verejtékünkkel ellenségünket még támogatnunk is kell. — Szép és hazafias polgártársaiunktól, hogy az itteni német lapnak ezen orvátmadásait oly szigorúan megítélik; mert más-kép azon gyanu eshetnék német polgártársainkra, mintha ők is ezen lap gyalázatos nézeteit osztanák. De tudjuk mindannyian, hogy itteni német polgártársaink egyáltalában loyálisak. A jó hírnév fenntar-tása miatt igen kívánatos volna, hogy az itteni pol-gárok nemzetkülönbség nélkül, e lapot többé nem tartanák. A támogatással maguknak semmit sem használnak, sőt ártnak. — Végül reméljük, hogy az állami főügyész elég alkalmat és indokot fog találni ezen lap megfenyítettésére, még pedig ezen lap kohlományai és aljas hazugságai miatt. — Mondják, hogy a lap ezen cikkét dr. Polithnak egy benső barátja, bizonyos Steinacker írta volna.”

Legbensőbb megnyugvással közöljük t. c. olva-sóinkkal a „Srbski Narodnak” az egyetlen hazafias szerb lapnak enunciatát a „B. B. Presse” ellenében. Ebből kiki láthatja, mennyire becsülhető egy oly szer-

kesztő, ki minden alkalommal a tévedéseket eloszlatni iparkodik azon nemzet ellenében, mely már természeténél fogva a tévedésekkel szimpatizoz.

Azon „nagy” németek, kik a „B. B. Presse” zászlósa s kik szerencsére vajmi csekélyek lehetnek, a „Srbski Narod” szerkesztőjétől tanulhatják, mi legyen a hazafiság s beláthatják azt is, hogy oktalan, hazaelles izgalmak mellett, csakis a gúny és megvetés tárgyaivá lesznek.

Reméljük, hogy ezen „B. B. Presse” míg ily stylusban hazánk ellen dühöng s míg ily munkafársai és protektorai lesznek, tiszteletre méltó házbán helyet találni nem fog.

Ada, 1884. márc. 27.

(Kiállítás. — Járásosztási szerződés.)

Nemzeti hivatásunk biztosabb sikeréhez kétségkívül a többi között a közgazdasági események is, minők például a megyei egyes, vagy az országos általános kiállítások, vezetnek. Örömmel olvastuk e lapokban, mikép alakultak szerinte a megyében bizottságok, azóta tartatnak gyűlések s hogy hazafias buzgósággal az iparosok társakat toboroznak magok mellé, hogy meggyenk díszére, hazánk javára legyen a kiállításnak fontos eredménye.

Mindenhol érdekelttség nyilvánul, csupán a megye keleti részén, némely községben, a jelzett országos tervezetről mély hallgatás mutatkozik; s a kiállítás sikerét gyors és helyes intézkedései által előmozdítani oly mértékben nem igyekeznek, mint azt tehetné. Tagadhatlan, álmos közszelleműségünkben bennünket is, Szabadkáról hozzánk átrándult, Petrovits főkapitány ur és Szigethy b. jegyző ur rázott fel, de csak annyiban, hogy el ne késsünk. Hálás köszönet azért a jó uraknak! A magasztos lelkesedés tán nem veszett volna ki közöttünk, mely eddig minden szépet és jót, ha még oly nehézséggel járt is, létrehozni képes volt. Megtartottuk csakhamar mi is a szükséges előértekeket, gyűléseket, melyekben felszólalásunk által és azokon kívül kiállításokat, gyakorlati értékű tárgyak előállítására jelentékeny faktorokat szereztünk az ügynek.

Van áldott községünknek több és jeles tettűs, áldozatkész lakosa, legyen a dicőség itt is többeké. Azon reményben terjesztetik és fokoztatik a kiállításra nézve a buzgalom, hogy a kiállítás költségei viselését, a község teljesen magára vállalja. A városi bírő és jegyző, mint bizottsági elnökök a képviselők közbenjárásukat a bizottságnak felajánlották. Felejtethen napja marad községünknek március 22. Ugyanis e napon a sokszor hangoztatott legelőosztási egyezség, a felsőbb hatóságilag jóváhagyott ki-egyezés alapján. A legnevezetesebb pontjai ezek:

1. A beltelekre lapnak kivétel nélkül a tulajdonosok a közlegelőből kétszeresen, p. száz négyszögöltre kétszáz négyszögölet, a várososok legközelebb. Eladta vagy nem, tekintetbe nem jön.

2. A papi és tanítói járásilletékek következnek a rendes beltelek után, ugyanott a tanítóknak adatik ki legeltetési illeték fejében egy-egy lán.

3. Ezek után jönnek fokozatosan a kisbirtokosok csoportonként, egy lán illetéktől a legnagyobb legelőjuttalékig.

4. A városnak biztosított összesen ezer lán parti szántóföld; ebben van 32 l. postaföld, 160 l. tanítói, 12 l. jegyzői, 96 l. papi, 6 l. tanyai tanítói, 80 l. gazdasági iskolai, összesen 386 lán deputatum föld. A város jövedelmi forrását fogják továbbá képezni az összes rétek, szigetek, nádasok, házbérek, regálejogok, 45—50 ezer frtra tehető a bevétel — jó kezelés mellett.

5. A szegényalap kap 20 lán földet, a mely külön kezeltek és évenként jövedelme kiosztatik.

6. Két tanyai tanító, a három lán földre legelőilletéket kap; a létesítendő még két tanyai iskolára hat lán föld a tornyosszéiben meghagyatik.

Az osztás 1884. évre volt évek előtt megállapítva, de miután a város szükségleteit, melyeknek teljesítésére, a legelőosztók a községi képviselőség által magokat lekötötték, ez ideig fedezni nem lehetett, az osztás 1885. évi október 1-sejére köttetett ki.

Addig, a város köteles a folyó jövedelemből 600 hold területű rétet védtöltéssel, csatornázással ellátni; a kompjáráshoz, valamint a gőzhajóállomáshoz a töltest elkészíttetni és kiköveztetni; ügyvéd-eket, mérnököket kifizetni; középületeket, melyek 25—30 ezer frtba kerülnek jókarba hozni, a mindennéven nevezhető városi adót kifizetni.

Midőn az egyezség főpontjait minden megjegyzés nélkül közzé tesszük, nem hallgathatjuk el, hogy a zsellérek s a kisbirtokosok nagyobb része már eladta legelőjuttalékát, többnyire könnyelműségéből. Sőt a birtokkivonattól nem sajnál busasan fizetni. No de ez régi szokás, melyhez nem mondhatni hogy ragaszkodik, hanem azt: hogy nem számol. Ugy veszi, mintha a jutalékot ingyen kapná; nem gondolja meg, hogy a jövő évben már legelő helyett lesz koplalója jószágának, s hogy a legközelebbi években közöltséget fog fizetni; hogy az adók, a munka- és jószágárak emelkedésével, az ő háziszükségeinek szaporodásával, kis birtokát inkább gyarapítania kellene, hogy jövedelmét évről évre emelhesse, hogy t. i. örökös küzdelmének dacára napról-napra még is jobb sorsra számithasson. Mert szomorú igazság, miként az anyagi érdek és önzés károsatos elve mindinkább terjeszkedik, a szellem tisztasága, őszintesége, a társadalmi legfőbb kellék, alapjában van megingatva.

Eridrik.

A „földadó-kataszter” rövid és népies ismertetése.

Irta: Szalay Pál,
m. kir. kataszteri felügyelő.
(Folytatás.)

Megjegyzendő itt, hogy a fentebb említett valamennyi minőségi osztály, vagyis mind a nyolc osztály az egyes vidékhez tartozó minden községben nincsen szükségképen képviselve, mert ott, hol a földek minősége nem annyira változó, elégnék bizonyult négy vagy öt osztály is, melyekbe az egész határt helyesen

be lehetett sorozni. Például, ha egy osztályozási vidék öt községből áll és ezek közül az egyik községben a szántóföldek talaja sokféle és nagyon változó, akkor itt a szántóföldeknél meg van mind a nyolc osztály. A második községben a talaj már nem annyira változó és túlnyomólag jobb minőségű, mint a többi községben, itt tehát a jobb vagyis az első osztályok alkalmaztatnak; míg a harmadik község talaja általában rosszabb az első és második községénél, azért is ebben az osztályba sorozás az alsóbb osztályoknál kezdődik s van benne például a 4-ik, 5-ik, 7-ik és 8-ik osztály felállítás. Végre a 4-ik és 5-ik községek talaja közepes minőségű levén, azért is ezekben a harmadik, negyedik, ötödik és hatodik középosztályok vannak képviselve, míg az első, második, hetedik és nyolcadik osztály nem fordul elő.

A mult 1883-ik év végével lejárt ideiglenes kataszternél nem ezen eljárás követetett; akkor minden egyes községre nézve csak három és csak kivételképen volt négy osztály felállítás. Már pedig, mint a tapasztalás mutatja, a legtöbb község határában a föld minősége és a talaj jövedelmezősége annyira különböző, hogy három vagy négy minőségi osztályba igazságosan és arányosan csakugyan be nem lehet szorítani. Ebből is látszik tehát, hogy a mostani vidékenkénti nyolc osztályba sorozás igazságosabb és arányosabb, mint volt a régi községenkénti három vagy négy osztályba való sorozás.

Midőn már most az osztályozási vidékek is fel voltak állítva — hogy a részletes osztályba sorozásra nézve biztos utmutatója legyen a sorozó községnek — a községben meglévő minden egyes mivélési ág minden egyes osztályára nézve mintaterek állítottak fel, hogy az egyformán jövedelmező, habár különböző talajjal bíró földdarabok, azokhoz mérve, egyugyanazon minőségű osztályba sorozhatók legyenek.

III. Az osztályba sorozás.

Ezen előrelátó intézkedések megtétele után vette már most kezdetét az egyes földrészeknek osztályba sorozása a következő módon: a kir. járási becselőbiztos a mellé kirendelt — a gazdaközönség képviselőitől működő járásbecslővel egyittesen és a község előjárósága által előre értesített birtokosok jelenlétében minden darab földet fekvésük szerinti sorrendben a helyszínén szemügyre vévén — megállapították, először: hogy a földrészlet melyik mivélési ágba tartozik, vagyis, hogy mint szántóföld, kert, rét, szőlő, legelő, erdő vagy mint nádas használtatik-e? Másodszor, hogy a földrészlet talajminősége, helyzeti fekvése és hasznahajósága fogva azon mivélési ágra felállított osztályok közül — a mintatérhez is hasonlítva — melyik osztály ti. zta jövedelmi tételének felel meg? Így például az első osztályú mintatérhez hasonló minőségű földrészetek az 1-ső osztályba, a 4-ik osztályú mintatérhez hasonlóké pedig a 4-ik osztályba soroztatnak.

Az osztályba sorozás eredménye tételenként bejegyeztetik az írásos kataszteri munkarészekbe, melyekről helyen való és szükséges lesz itt rövid ismertetést adni.

A kataszteri munkarészek öt fő részből állanak, és ezek mint egyik lánczsem a másikkól folynak és egymást kiegészítik; ugyanis:

- a) a kataszteri telegkönyv;
- b) a betűsoros névjegyzék;
- c) a részletes osztálykivonat;
- d) az egyéni birtokivék;
- e) ezek összesítése, melyek közül a telegkönyv,

főleg pedig az egyéni birtokivék bővebb ismerete bír a gazdára nézve nagy érdekléssel és gyakorlati haszonnal.

A kataszteri telegkönyv a többi munkarészeknek alapjául szolgál és magában foglalja az egész határban fekvő összes területet azon sorrendben, a mint azok a természetben fekszenek. Tartalmazza az összes birtokosok nevét, házszámát és minden darab birtokának helyrajzi számait (parcelláit). Ebben van bejegyezve minden birtokrészletnek térfogata, mivélési ága és az osztály, melybe minden földrészlet minőségéhez képest besoroztatott.

Az egyéni birtokiv vagyis kataszteri birtokiv a birtokost leginkább érdeklő munkarész; a telegkönyvből készülvén, ennek hű kivonata s így ugyanazon tételket tartalmazza, a melyeket a kataszteri telegkönyv, csak hogy a birtokivben már együtt találja a birtokos minden földrészeit, melyek különben a telegkönyvben dülönként szétszórva volnának megjelöltek. Meg lehet benne látni minden egyes földrészletre kiszámított tiszta jövedelmet és még a birtokos összes évi földadóját is. Ezeket kívül fel van tüntetve még az is, ha valamely birtokos esetleg ideiglenes adómentességgel bír; melyről azonban bővebb magyarázatot alább fog találni az olvasó.

IV. Felszólalások.

Ezen rövid kitérés után az előbbi fonalat ismét felvéve, vagyis visszatérve oda, a hol az osztályba sorozási munkát befejezése leiratott, — bátran állítható, mikép az egész eljárásnál emberileg elkövetett minden, hogy a földek megadóztatására szolgáló kataszteri művellet a legnagyobb körültekintéssel s a legigazságosabban hajtassék végre és elkövetett minden, hogy a földadó egyik birtokost épen azon arányban terhelje mint a másikat.

Amde mindenki tudja, hogy az országos földadó-kataszter készítése mily óriási munka volt! a ki érdeklődött és a mivéllet figyelemmel kísérte, azt is tudhatja, hogy ugy a kataszteri község, valamint a gazdaközönség érdekét első sorban képviselő bizottsági tagok mily odaadással és lelkiismeretes pontossággal teljesítették nehéz és fáradságos kötelességüket. De épen azért, mert ez a munka oly óriási volt, a végtelen mennyiségű kiszámítások között emberileg megtörténhetett az, hogy itt-ott egyes esetekben nem találtatott el az a mindig szem előtt tartott helyes arány, az az osztó igazság, a mellyel miudenkinek egyformán mérni kell. Ezen eshetőleges tévedések orvoslásáról azonban atyailag gondoskodott az országgyűlés bölcsesége az 1875. VII. t. c. 42 és 45. §-ainak rendelkezése által, a hol az alappal bíró községi és egyéni felszólalásoknak tért nyitott.

Ugyanis mielőtt a kataszteri munkálatokban a tiszta jövedelem részletesen kiszámított volna, min-

den községnek megküldettek a r. d. vonatkozólag meg állá itotta tiszta jövedelmi fokozatok s a felállított mintaterek jegyzéke azon figyelmeztetéssel, hogy ha a községre alkalmazott osztályok száma az osztályonkénti tiszta jövedelemre és a mintaterek helyességére nézve a községi kataszteri bizottságnak vagy egyes birtokosoknak észrevételeik volnának, ez iránti felszólalásaikat a járási bizottság elnököknek adják be. Ez volt az előzőleg elfrendelt községenkénti felszólalás.

(Folyt. köv.)

Ideológomho.

Ha tölgyeket hasit a villám,
S szavára ég, föld zengenek;
S egyetlenegy ostorcsapásán
Mering a sziklarengetés;
Ha egy szikrája villanásán
A felhők keble szétreped,
S láng gyullad a fagyos viharban —
Oh mit tesz akkor két szemed?!

Ha egy dalán a csalogánynak
Erdők magánya ujra él,
Verőfény száll a sivatagra,
S tavaszra vál a pusztá tél;
Ha visszhangjától énekének
Virágzik ujra kikelet,
Hol pusztulás volt és enyészet,
— Oh hangod akkor mit tehet?

Ha földön, égen, rózsa nyílik,
Midőn kigyúl a nyári nap;
S aranykalászt hajt a kopár föld,
Áldó tüzen sugárinak.
S ha egy lehellet ajakáról
Leperzsel egy természetet,
Hogy nem marad, csak üszke, romja —
Egy csókok akkor mit tehet?

Ha rombol és terem az Isten
S mindenható az ég kegye,
Es töle függ, hogy éltet adjon
S mindennek életét vegye...
Szerelmed, e mindenhatóság.
Szerelmed akkor mit tehet? —
Te szem, te hang, te csók, te szív, oh
Ti adjatok felelet!

Völgyi Gusztáv.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

NYILTTER.)

Nyilatkozat.

A kinestári uradalmi 2543 holdas pusztát mint tudva is van Ó Sztapár községe örökáron megvette. E pusztának vételára 698000 frt lévén, a községi elöljáróság és képviselő testület több ízben gyűlésileg értekeztek a miatt, valjon a megvett birtok mily módon lenne legelőszerebben kezelendő, hogy a vételár pótlása fejében felvett kölcsön pontosan törleszthető legyen.

Az értekezletek a legszebb egyetértés és békeségben folytak, ennek dacára mégis egy-két elöljárósági taghoz Zomborban számosan ama kérdéseket intézték, hogy miféle népszendülés volt Ó Sztapáron a kinestári birtok vétel végett. Bárki koholta legyen Zomborban e mende-mondákat, nem helyesen cselekedett, mert községünkben eddig még semmiféle lázadás nem volt és meg vagyunk győződve arról, hogy nem is lesz, ennél fogva ezen álhíreket koholtaknak nyilváníjuk.

Ó Sztapáron, 1884. március 26-án.

Az elöljáróság.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés lapja folyó évi 24-ik számában, pattantyúk rovata alatt egy közlemény jelent meg, a topolyai jegyzőválasztásból folyólag, melyre nézve saját reputatiom szempontjából ki kell jelentenem, hogy az ott említett tábláni iratról, s illetve annak készítéséről, előzőleg legkisebb tudomásom sem volt, s így ezen „csodabogar” készítése, vagy készítettésébe legkevésbé sem folyhattam be, s magam is, csak a választás színhelyén, mások figyelmeztetésére vettem róla tudomást, a midőn azonban, annak eltávolításáról, a szavazás már folyamatban lévén, zavar előjőzethetőségének kockázatása nélkül, nem intézkedhettem; — ez tehát valamelyik túlbuzgó, kevésbé értelmes párthivem által készítettethetett. — Ennek kijelentésével tartozom az igazságnak.

Martonos, 1884. évi március hó 27-én.

Hocs Béla.

martonosi községi jegyző.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb élmény
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégehajónál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

30—10

*) Az e rovatan közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

